

СТЕНОГРАМА

виїзних слухань у Комітеті Верховної Ради України з питань
інформатизації та зв'язку

на тему: "Законодавче забезпечення ринку ІКТ"

8 вересня 2018 року

_____. *(Не чути)*....., где мы слышали доклад, он далеко не исчерпывающий. Европа ищет уже и белые пятна, Европа ищет совместно работать со спец....., и прочее и прочее, там много. Я бы хотел, чтобы присутствующие здесь органы власти вложились и помогли не только отрасли связи, но и всей стране.

Спасибо. *(Оплески)*

ДАНЧЕНКО О.І. Дякую.

Я тоді, якщо можна щодо наступної фамилии, то як, ми будемо переходити.

Ну, я хочу подякувати за дуже класні доповіді. Всі доповіді були дуже класні. І я хочу сказати, що, якщо ще чотири роки тому назад на різних конференціях, їх було дуже багато, зараз я хочу ще раз подякувати всім, що галузь об'єдналася і проводить мінімум конференцій з максимум ефективності я хочу сказати. То я вражений сьогодні якістю докладів, я вам чесно хочу сказати, я просто вражений...

З точки зору, піклуватися. Олександрє Андрійовичу, я запрошую "Промтелекомгалузь", я запрошую всіх на чергове засідання телекомклубу, яке відбудеться, по-моєму, 26-го... 27 вересня, де якраз ми будемо намагатися презентувати реформу в підтримані. Ви бачили, хто там буде присутній. Тобто ми будемо намагатися стартувати все ж таки реформу для нашої галузі. Зараз немає кому піклуватися, от в чому є проблема. Тобто єдина держава у світі, де в Кабінеті Міністрів... і це є, хто, щоб не говорив...

хоче Данченко бути міністром, чи Баранов, чи ще хтось це вже нашій такий знаєте, дурний популізм. Немає в Кабінеті Міністрів кому займатися цим питанням: хазяїна процесу немає. Тому звертатися немає до кого. І те, що Олександрє ти говориш, ми з тобою говорили, так я вхожу в робочу групу по створенню ШПД, я зараз... . Але проблема в тому, що передати результатів немає кому. Ти даєш їх Кубіву, Кубів каже, ну, добре Саша, ми з тобою добрі товариші, мені, я математик, я інженер мені подобається все це, я щось там підтримую. А потім кому? Не є повноважень ні в Кубіва, ні в Гройсмана. Тобто навіть листа в Кабінет Міністрів написати вони не знають на кого його розписати. Тобто, якщо ми в канцелярію Кабінету Міністрів направляємо якісь пропозиції навіть від комітету Верховної Ради, вони не розуміють кому їх дати. Наприклад, минулого року перед бюджетом 2018-го звітувався Кабінет Міністрів перед нашим комітетом по виконанню різних... знаєте кого вони прислали? Фантастичну дівчину, красива, Мін'юст, Бернацьку Аліну. Вона прийшла каже: "Сашо, що мені тут казати". Тобто Прем'єр-міністр своїм розпорядженням прислав по наших питаннях звітувати Мін'юст, тому це потрібно вирішувати.

Друге. Стосовно досліджень. Ну, я хочу розповісти трохи його зміню, бо тут багато дівчат, анекдот. Как в одном селе, на границе Черниговской области и Киевской с расстоянием в 5 километров проводили исследования на средний размер мужской руки. Так вот в одном селе это оказалось 17 сантиметров, а в другом 28. Начали разбираться, как такое может быть. Оказывается, в одном селе делали методом замеров, а во втором методом опроса. Поэтому вот и исследования, которые очень часто проходят они по ШПД, в основном. Конечно, откуда взялась вот это вот скорость створення цього плану ШПД. Год назад... больше уже полтора года назад на одной из встреч с премьер-министром группа популистов. А я хочу сказать, что нашу страну убивает популизм и, к сожалению, люди голосуют за популистов с вилами, с косами, но голосуют и потом имеют не результаты, а в результате популизма Так, вот в результате популистического

выступлений одной гражданской организации, где премьер-министру сказали, да мы покроем за два месяца все. Он говорит, давайте, вперед. Я говорю: "Ребята, давайте делать аудит". "Александр, ты что не слышал? 2 месяца, все должно быть сделано." Я говорю: "Хорошо". Вот эти 2 месяца, уже идут 20-й месяц, я посчитал, боюсь даже... 20-й месяц. И все до сих пор, думают только о тех 2-х месяцах, которых нужно сделать, уже можно было бы 100 раз аудиты сделать. Мало того, Саша, огромное спасибо тебе за расчет стоимости такого аудита, он совпадает практически один в один, то, что мы делали самостоятельно. Евросоюз, нам даже деньги эти дает. Евросоюз, они, так как мы подписали героически, 3 года назад, это были мои усилия и, действительно, Гройсмана и Кубива, ми впереди планеты, там, все подписали угоду про долучення до Single Digital Market. С того момента, Европа планувала виділити на Україну десь близько 5-6 мільярів євро на побудову цифрової інфраструктури. З того часу, ніхто нічого більше з України не з'являвся. Ну, я то, там з'являюсь, але я не є представником виконавчої влади. Вони говорять, Саша, добре, а хто з Кабміну буде, хто? Прем'єр? Ми прем'єру кошти не дамо. Нам потрібен віце-прем'єр з повноваженнями, або міністр з цифровізації

Знаєте, як в Європі, зараз, хто такий міністр з питань цифровізації, інновації або міністри цифрової економіки? Вони заключають... цей міністр заключає контракт з державою на 5 років, щоб не сталося, чи змінюється прем'єр, чи змінився Кабінет Міністрів, цей міністр залишається, якщо він там не накосячив, чогось не наробив. Він залишається, мало того, його контракт, цього міністра, це в Великій Британії, в Німеччині, Польща... контракт є таким, що 5 і 5 років каденція, там, парламентів. Цей міністр, він працює 2,5 роки з однією каденцією і 2,5 з іншою для того, щоб його не змінили.

І в рамках Single Digital Market ці 200 тисяч або 300 нам дають, їх ніхто брати не хоче. Тому що ніхто не знає, оце є проблема. І, дійсно, галузь... тому я повертаюсь до свого виступу, з самого початку.

От тут всі хто сидять, якщо 50 відсотків з вас будуть через півтора року працювати у Верховній Раді і через парламент повернутися до парламентсько-президентської республіки тоді в цій країні щось буде.

Я ще раз хочу сказати: так, я агітую за те, щоб в наступному парламенті багато з вас, ви там були. Якщо ви цього не зробите, нічого не буде і от так ми будемо сидіти, гарно говорити не тільки цій економіці не... не в нашій галузі, а в усьому іншому.

У мене є... яке прохання. Давайте... десь я знаю, десь через місяць це буде можливо, ми зберемо всю інформацію Олександр, яку ти готував, мобільні оператори і все ж таки консолідовано подамо від комітету, по іншому там... від комітету до Кабінету Міністрів, щоб хоча б якось їх там штовхати. Ви знаєте проблему Кабінету Міністрів, приймаються гарні закони, 80 відсотків законів не виконуються. Це я вам даю інформацію із закритої наради у Парубія, на минулому тижні була представлена цікава аналітика: із 100 відсотків гарних законів Кабінет Міністрів виконує тільки 20, все інше ні "Прикінцеві положення" нічого не виконується.

Ми знаємо історію з Законом про доступ до інфраструктури... технологічна нейтральність, я б дуже хотів, що... Олександр Андрійовичу, дякую за те, що ви сказали, немає ніде в світі, коли ми говоримо про єдине цифрове пространство, єдиний Single Digital Market немає ніде поділу на технології. Немає. У Європі діє принцип технологічної нейтральності навіть вони називають по іншому принцип бізнес нейтральності. Яка технологія – неважливо. Немає там, щоб Fibre optics або, Ні, цього немає. Це єдина цифрова хмара, в якій є, абсолютно вірно, ті хто використовують ці сервіси і без ролі держави це, дійсно, неможливо. Олександр, я вам зараз наведу 4 проекти, які держава, якщо зробить, то одразу з'явиться дуже багато сервісів. Відеоспостереження на всіх дорогах, да, онлайн-штрафи, величезний проект. Він вже покриє. Телемедицина, Інтернет, в ті ж самі школи.

Я вам зараз дам точно таку ж відповідь, ми зараз провели - це 40 відсотків українських шкіл, хто б що не говорив, не мають Інтернету. Тому що 3G карточка – це не є Інтернет, який потрібен для школи. Причому, в тому, що навколо, наприклад, цієї сільської школи Інтернету дуже багато, а не доводиться до школи, все рівно немає. Це там, питання для мене було велике здивування, що села, наприклад, по п'ять по шість операторів, а в школі Інтернету немає. Все, дякую.

_____. Дякую. *(Оплески)*. У мене... зараз, секунду. У мене такі експерти, що я вже забув, що я модератор. А от попереду, ще комітетське слухання, Олександр Іванович.

_____. *(Не чути)*

_____. Олександр, ви не... доповідь, я зараз дам, вам надам слово. Я скоротив доповіді, не дав двом спікерам виступити для того, чтобы своєчасно розпочати комітетські слухання, Олександр тому мене не ругайте потім.

Будь ласка, Віктор Борисович. Підведемо підсумки, як модератор, підведу підсумки. Переходимо, Олександр Іванович, отдаю вам мікрофон

_____. Нет, я хотел именно перейти к дискуссии. Называется ж наше название – дискуссия. Давайте сделаем дискуссию. Я оппонент.

_____. *(Не чути)*

_____. Олександр Михайлович, я с ним не согласен по целому ряду позиций. Во-первых, нельзя строить стену между радиотехнологиями и технологиями оптическими или проводными

фиксированного доступа. Во всем мире идет конвергенции, они объединяются, и они не конкурируют, они скорее дополняют друг друга, это четко. Меня сейчас приглашают докладчиком на форум по 5G, практически во всех странах мира. Я там рассказываю стандартизацию инфраструктуры оптической. Если вы посмотрите на стандарты по 5G, там полно оптики, там стандартизируется, я покажу в своих картинках, и "вебхолы", и "франкхол" и все это оптическое.

Второй нюанс. Не согласен с Игорем в одном моменте. Мы, когда строим оптический доступ, вот эти оптические линии клиенту, оптический кабель должен работать 30 лет. Мы ему один раз провели эту прекрасную дорогу, рельсы, полностью согласен. Да, у нас там на магистральный, на транспортной сети не хватает емкости. Да, у нас сегодня маршрутизаторы не с той производительностью. Да, мы не можем сделать агрегацию. Но это технически решается, замена активного оборудования. Но оптика уже есть и клиента.

Сегодня мы говорим о 2-х, о 30 мегабитах в секунду. Посмотрите Google Fiber по всему миру. Там же стандарт - один гигабит в секунду. Клиенты, есть спрос.

Немного не согласен с дорогим Александром Андреевичем. У нас есть уже в стране спрос на широкополосный доступ. Он существует. Посмотрите, бабушки, дети дошкольного возраста в садиках они уже ходят с мобильными телефонами, из Интернета качают информацию и знают эту всю терминологию. К сожалению, знают жаргоны, не очень приличные слова всякие на английском языке, но они уже ей пользуются и родителям отправляют, еще писать не умеют, но родителям какие-то картинки отправляют.

Конечно, я полностью согласен с Александром Ивановичем, надо сделать интернетизацию, если можно так говорить, и школы, больницы, электронное здоровье очень важно для нас. И оно должно быть где-то бесплатным. И деньги можно найти на ваше исследование, тоже согласен.

100 тысяч долларов, наверное, найти будет очень тяжело, а миллион - можно. Легче просто искать такие суммы на международном уровне.

_____ . Это действительно так. Легче получить миллион евро от Европы, чем 100 тысяч долларов просить. Потому что это правда.

_____ . И вопросы широкополосного доступа у нас поднимаются не первый раз. Я еще помню, когда были Министерство транспорта и связи, мы тогда уже первую попытку писали национальный план развития ШПД, и подбирали иностранный опыт. Каждая страна строит под себя, под свои особенности и реалии. Вот действительно, 61 директива Евросоюза - 30 мегабит в секунду не меньше до 2020 года, и 50 процентов домохозяйств - до 100 мегабит в секунду. Ну, просто у них очень много меди, гибридной сети. Оптика медная, никто не сможет их быстро заменить на такой скорости. Но все сети строятся гибридно, я бы сказал, оптика, радиотехнология, мы же волокно доводим до дома. А дальше по дому вся семья бежит с кучей гаджетов, посмотрите на свои квартиры, во всех у вас есть Wi-Fi, сейчас стандартизация Wi-Fi захлестывает, просто уже 5 Гигагерц прошли, уже не хватает этого диапазона, этих скоростей, пошли выше. Я уже видел действующую Li-Fi систему, она еще не проходит стандартизацию, она должна идти через нашу комиссию, но уже работающей системы. Освещение светодиодами модулируется, только свет не заслоняйте и получайте скорость до гигабита в секунду.

Тут много говорить, к сожалению, нет времени. Я уже смотрю, как Леонид Михайлович смотрит на меня, но целый ряд вопросов Александр Михайлович, спорные. Я бы вам сказал по Черниговской области физику, почему там хуже, чем в Киевской. Вы знаете, в Киевской - коттеджные городки. И вот эти все покрытия селам, это оптические кабели, которые пошли к коттеджным городкам. Вы затягиваете оптический кабель, практически 100 процентов домов к нему подключается, это очень

економически вигодные проєкты. В Черниговской области таких коттеджных городков намного меньше, и там соответственно нет оптики, а проєкты мы делаем.

Я хочу похвастаться, мы сейчас в городе Энергодар сделали ковровые покрытия. 241 высотный дом покрыт с помощью ФТТВ. Мы оптикой довели Интернет 100 мегабит секунд, реальных, можем дать любому потребителю. То есть такие активные инвестиции и строительства идут. Просто, к сожалению, может мы их не очень активно обсуждаем, но они реально есть на рынке. А в целом я хотел бы поблагодарить, огромная работа была выполнена, Саша, ну, тут выше всякой похвалы.

Спасибо.

ДАНЧЕНКО О.І. Ну, я ще раз хочу сказати про наступне, дивіться, щоб не було маніпуляцій - це є дуже можливим, тому що дуже багато зараз навколо цього плану ШПС маніпуляцій і зі сторони операторів також.

У Директивах Євросоюзу не вказано технології подачі, тому чи всі 30 або 50 мегабит через ФТТВ,, чи це 4G або 5G, чи це супутник, чи це радіорелейка, - нікого це не цікавить.

В директиві чітко прописано поняття технологічної нейтральності. Технологічної нейтральності! Що хочеш, то і робиш. В Сполучених Штатах Америки вираховано, що 30 відсотків територій США ніколи в житті не будуть мати фایбер-оптичних ліній зв'язку. Ніколи! Тому там вирішується через супутникові, да, технології. В Сполучених Штатах інсталується 50 тисяч VSAT терміналів на місяць. 50 тисяч VSAT терміналів в місяць, це інсталяція супутникових без жодного. Тому отут не потрібно маніпулювати на рівні держави. Хто і як, де зробить, це вже бізнес і економіка. Але держава повинна створити, ще раз хочу сказати, проєкт відеоспостереження на автодорогах, Интернет у школи, телемедицина. Якщо держава замовить хоча б три ці проєкти, вибачте, цифровий бум буде. І це повинна зробити держава. В усьому світі це робить... Я просто вам говорю. І

ці проекти не коштують величезних грошей. Я, коли ще був у бізнесі, ми зробили найкращий проект в світі. Я не говорю про політичну складову того проекту, а говорю про технічну. За 2 місяці завдяки двом компаніям плюс інші, вибачте, тобто "Укртелеком" і "Датагруп", ну, я там працював, не можу не говорити, да. "Укртелеком" і "Датагруп" зробили, і плюс ще там 10 чи 20 інших компаній, які допомагала, повну цифровізацію держави. Зробили в 2012 році за два місяці. 33 тисячі виборчих дільниць країни були оцифровані, де б вони не знаходились. У нас були ситуації, коли супутникову станцію ставили в лагері, циганському лагері і циганський барон охороняв.

А через неї підключалась, це ТВК. Чому я про це говорю? Тому що під ці 33 тисячі виборчих дільниць були інтернаціоналізовані, всі 12 тисяч шкіл. Дебілізм ситуації в тому, що після закінчення розібрали все, і де те обладнання ніхто не знає, що "Укртелекомівське", що все інше.

Зараз, на мій запит сказали, що десь воно в місцевих адміністраціях там лежить. Тобто я що хочу сказати, що якщо держава виступить замовником по тих питаннях, де вона повинна бути – це реальний цифровий бум, і це вже і оті можна запроваджувати всі інші сервіси. Тобто потреба в цих сервісах є, немає цифрової інфраструктури. Дякую.

_____. Дякую. Олександр Іванович. Ми вже і час комітетських слухань витратили. Будь ласка, ми можемо надати вам слово, будь ласка, учаснику.

_____. Дякую, дякую, Леоніде Михайловичу, за слово. Дякую. Я представляюся, я зам. директора з розвитку і якості Чернігівського кабельного заводу або "ЮТЕКС", який почав випускати один з найбільш якісних оптоволоконних кабелів. А тепер трошки... про що я хотів... про два ключових слова, які я сьогодні не чув: якість послуг і проект. А тепер, в 93-у році, я був учасником обговорення концепції розвитку зв'язку України. Доклади робили проектант. Сьогодні є з "Діпрозв'язку" або з іншої

установи, яка розробляє проекти розвитку телекомунікацій комплексних проектів...

_____. У нас таких установ немає!

_____. Ось! Із цього й почнемо. І я хочу сказати, коли Олександр Михайлович взяв на себе ці функції, то це цікавить як проєктант в минулому, який вів комплексні проєкти розвитку радіо, і зв'язку, і телебачення навіть теж було. Я хочу сказати, що потрібно робити комплексний проєкт, де показники якості є вхідними для цього проєкту.

І починати не з проникнень, а починати з тих показників зв'язку, які повинні бути покладені у той орієнтир, ціль, якою повинно бути досягнути рішення цього саме проєкту.

Я, Олександр Михайлович, я просто як людина, яка вже був на пенсії, але зараз працює знову, я хотів би, якщо можна, я з задоволенням можу просто в деякій мірі... Тому що навіть так змінилася структура... Я довго не можу говорити. Ось навіть, коли був Чехії, там дійсно сьогодні в проєктуванні поточне займається проєктно-будівельні організації. Але в Чехії є окрема організація... Я вже закінчую. Яка займається концептуальними розвитками інфокомунікацій.

Дякую за увагу.

_____. *(Не чути)* важко бути модератором. Ми дискусію закінчуємо. Я вибачаюсь.

(Шум у залі)

Зараз розпочинається вже час комітетських слухань. Я не можу дозволити собі народним депутатам не надати проводити комітетські слухання.

_____. *(Не чути)*

_____. Будь ласка.

ДАНЧЕНКО О.І. Давайте зробимо так. Леонід Михайлович, я...

_____. *(Не чути)*

ДАНЧЕНКО О.І. Давайте ми зробимо таким чином. Ми плавно, будемо вважати, що ми увійшли в комітетські слухання, тому що ми приїхали сюди спілкуватися, да. Тому комітетські слухання починаються і починаються вони продовженням нашої дискусії. Давайте таким чином зробимо. Формальну сторону ми виконаємо потім.

РУБАН В. Доброго дня! Мене звать Рубан Валерій, компанія "HomeNet".

По-перше, Олександр, мені дуже, це наверное єдина така цікава жилка, яка була під час... Ну, так склалося, що трошки був близький до цього засідання, до цього комітету, який виробляв це рішення. Так от, що мене здивувало.

Перше питання. Ніхто в принципі аналітику таку не проводив, хоча була пропозиція давайте ми хоча би зберемо вас оптовиків і намалюємо якусь загальну карту, ми зрозуміємо, де нема зовсім нічого, куди треба рухатися. Цього не зробили.

Друге, що мене здивувало. В цьому комітеті не було ні одного практика, ну, навіть не практика, а компанії, яка би працювала на рівні, як я кажу, районний центр мінус, тобто то про що ви малювали. Тобто ви намалювали, що в усіх районних центрах Київської, Чернігівської області, вже все є. А те, що мінус, от ті що там працюють. Тому якби потреби...

ДАНЧЕНКО О.І. Я вибачаюся, в якому комітеті? Ну, просто, щоб люди зараз не зрозуміли. Який комітет?

РУБАН В. Це не комітет, а робоча група по вироботки рішення Кабміну.

ДАНЧЕНКО О.І. Добре. Тому що, коли зараз людини не зрозуміли.

РУБАН В. Так-от це перше питання. Ну, це друге. Тобто це і не було зроблено, хоча всі говорили, що немає статистики. Статистику провели досить класно. Між іншим, це перше, що було реально актуально. Все інше, державні органи, ви говорили, що от ми оператори погані не даємо нічого. Ну, тут можна елементарно зробити. Ви просто подзвоніть в сільську раду і скажіть, у вас є оператор. *(Шум у залі)* Тоді в школу. Ну, тоді в школу. *(Шум у залі)* Те що ви зробили, це дуже класно.

Зараз питання слідує. Що мене здивувало. Здивувало те, що коли... То єсть єсть стандарт європейський, да, 30 мегабіт. Отлічно. Є якби пропозиції. Але ми чомусь якби їх не беремо. Чому? У мене питання виникає. Чому? тому що ті, хто любіють свої інтереси розуміють, що це складна річ. А давайте підемо від людей, а не від своїх фінансових інтересів. Людям потрібно не менше 30 мегабіт. Ми ж європейці. То давайте поставимо цю планку і потім почнемо, щоб всі до неї рухалися. А не так, що хтось не може, тому от давайте якось так напишемо, що у нас є якось так. Людині потрібно 30 мегабіт, незалежно якою послугою. Радіопослугою, оптикою, мобільним зв'язком, супутника. Все. Це буде послуга. Це буде закон. І всі будуть цього рухатися. Тоді люди виграють.

_____ . Синхронно.

РУБАН В. Синхронно всі рухаються. А ми получається так, що бізнес диктує так: ми тут трошки не можемо, то ви зачекайте поки ми там добудуємося. От і все. Тут є досить прості рішення.

Перше. Аналітику яку ви почали – ізумітельно, - її треба довести.

Друге. Є оптовики. Намалювати їхні схеми, побачити білі пляма, до них рухатись, щоб вони рухались. Ну а далі оператори які тут є, вони добудують. І коли говорять, що в школі, чесно кажучи, немає Інтернету. Там п'ять операторів. Не вірю. Всі оператори, всі ми тут - соціально активні. І всі скоріше всього школам за 1 гривню Інтернет подали в селах.

От чесно, я не вірю, що є п'ять операторів - в школі мобільний Інтернет. Це взагалі. Це хіба що якийсь такий директор, якого управління освіти могло вже вигнати давним-давно.

Дякую.

ДАНЧЕНКО О.І. Можна я зараз... Ну, вибачте, ми перейшли в дискусію і це вірно. В чому є проблема, да, стандартів, там 30 мегабіт, 50 мегабіт. Ну, я вам зі своєї колокольні, чи як там про кухню сьогодні говорили. Ми всі хочемо, щоб наша держава була багата, але нічого для цього, на жаль, не робимо. Так от в чому є інша маніпуляція? Я хочу сказати, що і комітет, і навіть ми домовилися з антикорупційними всіма, ми будемо це блокувати. Під виглядом введення стандарту в 30 мегабіт деякі комерційні компанії намагаються потім просунути тендерні умови там, де ці 30 мегабіт непотрібні. Тобто прикриваючись нібито якимось там стандартом просто корупційно намагаються виграти державні кошти.

Як це працює у Європі згідно директив Європейського Союзу? Мало, хто це читає просто. 30 мегабіт або 50 мегабіт для громадянина тієї чи іншої держави, але це не стосується державних проектів. От в чому іде маніпуляція. І, коли на законодавчому рівні хочуть прописати ці 30 мегабіт, то це ті компанії, які хочуть корупційно тягнути кабель там, де він не потрібен. Я можу навести приклад "Укртрансгазу". Мільйони гривень, а в

мене на засіданні комітету вони попросили 600 мільйонів євро, щоб протягнути навколо труби там "Укртрансгазівської" цю А, що це? Ну, що це... 600 мільйонів євро. Так от у Європі, в Сполучених Штатах, для державних проєктів, для державних замовлень проходить тендер на технічне проєктування, технічне проєктування - тендер.

Яка система. Далі йде розрахунок мережі під сервіси. І якщо для інтернатизації або цифровізації шкіл, там прописується спочатку які сервіси: дистанційне навчання, відеоспостереження, інтерактивні дошки. Далі, іде вибір між, які говорять, яка буде технологія, яка система. І тільки після того розраховується реальні потреби у швидкості для шкіл. В Європі, середня навантаженість на школи складає, там, де державне фінансування, менше 2 мегабіт, але там все "літає". Тому давайте розділяти приватний Інтернет і державний. Тому що тільки за останні 5 місяців, оцю ідею 30 мегабіт, всунути. Там ніхто про людей не думає, там всі думають про тендерні умови. Надо чи не надо 30 мегабіт, але ми проведемо, це як, от, було тут показано. Тому давайте чітко з вами домовимось розділяти Інтернет для громадян, який повинен бути, 50, 100 мегабіт, і не чіпати державні замовлення, де все повинно проєктуватись, рахуватись і виходити із коштекстів позицій для держави в першу чергу. Дякую.

ПЕРУН Р. Добрый еще раз день. Перун Роман, PrimeNet. Я в первую очередь, по вашему анализу, он не совсем точный технически. Почему? Потому что, если висит бокс, это не значит, что... то есть не висит бокс, это не значит, что это не он, так как может быть гибриды, все прочее. Поэтому, это не очень точно. Но он очень красиво показывает, вот недавно сложившуюся ситуацию с "Телекомом", когда операторы Одесской области сидели смотрели, как "Телеком" хочет покрыть Одесскую область, а я, так как часто собираю операторов, и мы ведем беседу, мы знаем покрытие Одесской области практически на 100 процентов. Вот этот ваш анализ, сейчас показал в маленьком объеме, да, что чуть не произошло с нашей

страной. То есть под видом благих намерений, вести кабель там, где уже 3-4 оператора за бюджетные деньги. Вот это очень сильно нас поразило.

И по школам. У нас вторая компания, мы недавно ее открыли, называется "Айтикаркас". Мы участвуем вот в новых лидерах с этой как бы программой. Часто школы называют там, поставили Wi-Fi роутер, там тысяча детей и отмыли денег. Я вам скажу, я сейчас уже в несколько школ приезжал, давал проекты, мои проекты показывали конкурентам и сказали, сделайте за эти же деньги, но положите сюда откат. И в одном из районов школам, 20-ти школам 2 года под видом якобы давали Интернет, 2 тысячи гривен с каждой школы платило 20 школ, ни килобита Интернета. Это реалии нашей жизни.

Поэтому я вам очень благодарен за доклад. Это вот этот пример, он показал объём нашей страны. Нас это возмутило как операторов, на самом деле.

Спасибо.

ДАНЧЕНКО О.І. Я хочу вас підтримати. Я знаю три таких школи, біля яких в одному селі три оператора, в двох інших - по чотири оператора, але Інтернету немає. Ні за гривню в школі немає нічого. Тому що директор школи, це не ефективно мати безкоштовний Інтернет. Це йому особисто не вигідно. Йому треба платити комусь. Ви розумієте, да.

Потім. Школи і Інтернет. От ми зараз перевіряли школи. Вони звітують, у нас Інтернет є. Приїжджаєш, у дітей питаєш, у вас Інтернет є? Немає. А тут старшокласник підходе каже: є, є, у фізрука в кабінеті, там все що завели, футбол там бігаємо дивитися там нелегально. Офіційно в школі Інтернет є, але він у фізрука або у директора в кабінеті.

Я коли говорю про інтернетизацію це значить, не просто туди Wi-Fi роутер поставити, а щоб через єдину систему кібербезпеки почало реально працювати єдине дистанційне навчання.

Ви говорите є Інтернет в школах. ЗНО діти всі вже здавали хоч раз? Ну, вже мабуть здавали, да?

А, ну, скажіть мені ті, хто говорить, що у всіх школах, там, за 1 гривню є Інтернет. Яка саме величезна проблема ЗНО останніх 3-х років? Це ЗНО з англійської мови, з іноземних мов. Це коли в Києві читають англійську мову, а завдяки фантастичному Інтернету, який є у всіх школах за 1 гривню, ні хрена не чути. І діти не можуть здати ЗНО.

Немає в школах Інтернету. Тому що для мене в школах Інтернет і телемедицина – це коли працюють сервіси, повертаючись до Олександра Андрійовича Баранова. От тоді це є. І скільки загублених зараз просто не те що судеб, я бачив цих дітей, які з-за того, що вони не розібрали, що говорять... мало того, що та людина в центрі, яка дає завдання англійською мовою, вона сама її погано знає, діти на місцях не можуть розібрати. Оце є проблема, а не відчитатись, що ми, там, за 1 гривню, там, завели ж собі, а потім бігають і говорять: "....., і в нас немає.

Ніде в світі ніхто не привітствует вот эти безкоштовні там, тому що потім нічого не працює, а спитати з того. А, це ж за 1 гривню ми там дали, там, і все.

Оце нонсенс. Все, що якісне, повинно сплачуватися завжди. Тому немає Інтернету в українських школах. Навіть там, де 100 мегабіт заходить, це для он-лайн просмотру, відеопросмотру директором школи або іншому... футболу... Вітя, не бачу, Самойленка, але є Наталія, причому нелегального, звичайно ж, да? Ну, ми розуміємо. Дали контент, ніхто не сплачує. Ну, це вже там інша історія.

Тому ось держава повинна створити ці умови і забезпечити.

Дякую.

_____. *(Не чути)*

Слышно? Слышно.

Вячеслав, теперь - полиция. По поводу подключения школ и технических этих моментов, это хорошо. Но я бы вам немножко вести с полей по госпредприятиям, включая школы, рассказал. То, что там будет

стоять один Wi-Fi роутер или два, или десять, или целый киберцентр, этого хватит на один день, на второй день что-то ломается. И разобраться, как вернуть Интернет, как ограничить торрент или что-то еще сделать, некому. Я не говорю за киевские школы. Но все, что касается района и дальше и тот самый район минус, это глобальная проблема и некому там этим заниматься и никто это не хочет делать. И оператор, которому будут звонить потому что нету Интернета, он тоже самое говорит, что мы то подключили но настраивать 20 роутеров, которые стоят в школе, каждый раз перестраивать. Вот проблема в админах, так сказать. Некому это поддерживать.

ДАНЧЕНКО О.І. В'ячеслав, дуже правильне питання. І ви знаєте, що наш комітет намагається з цим боротися яким чином. В нас знову Міністерство освіти, з року в рік, держзамовлення робить на ті професії, які взагалі не потрібні, замість того, щоб щось виховувати. Зараз проблема з оцими Wi-Fi роутерами, те, що доповідали на першій панелі, вона просто критична і, на жаль, оператори нічого не можуть зробити. Що зараз відбувається в зв'язку з 3G запровадженням? В школах і не тільки, в лікарнях, де дійсно немає адмінів і навіть там, де є адміни, за рахунок частот Wi-Fi і 3G пропадає все, тобто вони, роутери не працюють. Величезна кількість таких звернень, я це вже... Ну, це окрема там історія. Але все зависає і інтернету немає, за рахунок от взаємодії Wi-Fi і 3G. І вирішити це ніхто не може, це дійсно. Це окрема. Я надішлю листи до всіх операторів для того, щоб звернули на це увагу, там де є медичні заклади і шкільні заклади. Бо вирішити цю проблему немає. І дійсно, тобто Інтернет на вході десь є, а в закладі його немає.

Ну, і крім того, якщо кіберполіція у нас одна з небагатьох, я це без всякого, яка дійсно, приклад реформи, і працює кіберполіція.

Інтернет в школи або телемедицина. Все це повинно бути прораховано і підключено там до, але проходити через єдиний центр кібербезпеки державний для того, щоб не було там якихось ситуацій. Тому Інтернет в

школи, це не подати там за гривню чи за 50 гривень якийсь конекшн. Це єдине цифрове пространство там держави, в якому вона навчає. Тут же можна робити онлайн-навчання для цих же ж адмінів. Вірно. А просто Інтернет в школі він нічого не вирішує.

Ну, от дивіться, я тут як голова комітету, але все ж таки я представляю "Самопоміч", да. Ну, я нічого вам не буду говорити, бо все що я скажу, це буде популізмом. Потрібно економіку держави розвивати. Все ж зрозуміло. Потрібно розвивати економіку, а не прокладати там по 10 раз за державні кошти кабель, де він вже існує. Ну, не буде нічого. ну, повірте, не буде нічого. Зараз люди у нас знову позаробляють по 500 гривень і по 2 кіло гречки, а потім будуть наступні 5 років знову там всіх звинувачувати. Потрібно розвивати економіку. Як це робити? Ну, я там запрошую на телекомклуб, ми там частину вже будемо ініціативних людей в Україні презентувати як розвивати економіку. Але без якісної зміни парламенту, хоч б людей з того, щоб туди зайшли, абсолютно нового покоління, повірте, нічого в цій країні не зміниться.

Зараз ми маємо, те що маємо і не може бути при такій економічній ситуації великих пенсій, там зарплат і всього іншого. Ну це ж правда. Дивіться, я знаю вашу проблему. Проблема кіберполіції полягає в тому, що у вас високі відносно зарплати в держсекторі. Але, звичайно, що навчив людей, через 6-9 місяців вони мають величезний досвід, їм ринок пропонує... ІТ-ринок пропонує 5, 10 тисяч доларів на місяць, і вони йдуть. Але я вам хочу сказати, що та ж сама проблема, і в Польщі, і в Німеччині. Я розмовляю з кіберполіцією Польщі, вони говорять... Я запитую, яка у вас середня зарплата? 2,5, 3 тисячі євро на місяць. Я кажу і що? Вони кажуть: і що-що і 50 відсотків ротація, тому що ІТ-сектор пропонують 10-15 тисяч євро. Тобто ця проблема технологічних людей вона в усіх країнах однакова.

_____. *(Не чути)*

_____ . 5 не пропонували, але зараз питання не про кіберполіцію, зараз питання про весь госсектор. Я не кажу про нашу зарплату, я кажу про те, що коли приходиш на держпідприємство, яке стратегічним об'єктом є і у адміна зарплата в 4 тисячі гривень, а в школі, ви знаєте, це ще менша.

ДАНЧЕНКО О.І. Давайте, Леонід Михайлович мене зараз поб'є. Леонід Михайлович, я вам хочу офіційно сказати, що в мене до вас претензій, з точки зору, що ми ще не почали комітетські слухання немає, я при всіх говорю. Тому я так розумію, що є у нас ще два виступаючих. Я пропоную виступити, а потім...

_____ . Спасибо, Александр Иванович.

Самое тяжелое будет – уложится в положенное время. Но я постараюсь пробежаться, я сделал много практически картинок, чтобы люди увидели, а дальше я здесь, если надо я готов в рабочем порядке еще раз где-то его сделать для заинтересованных людей. И плюс у нас очень много разных конференций я везде выступаю, так, что можно будет послушать. Стандартизацию инфраструктуры, прежде всего, ведет Международный союз электросвязи, наиболее полная 15 комиссия - сектор ИТ, которая имеет специальную вторую рабочую группу, которая называется "физическая инфраструктура". На Всемирной ассамблее по стандартизации был лозунг, что будущее наших беспроводных сетей зависит от состояния наших проводных сетей, и я его прямо вынес сюда. Основные драйвера развития инфраструктуры, вы видите, то, что на всемирной конференции было сказано: 5G, Интернет вещей, доверие к Интернету, ну, и big data. Интерес к инфраструктуре, в частности к оптике, растет на всех уровнях, вы можете увидеть, с каким интересом рассматривают лидеры.

Украина в Международном союзе электросвязи перешла из группы СНГ, вот которая внизу, CIS, в Европу недавно, это свежие данные,

опубликованные на сайте Державної служби спеціального зв'язку. Вы видите индекс развития ИКТ европейский и справа стран СНГ. То есть на сегодня мы занимаем 8 место среди стран СНГ из десятки, когда перейдем в Европу, мы займем место чуть выше Боснии и Герцеговины.

Вот эта 61 директива, которая сегодня упоминалась все очень часто, вот эти 30 мегабит в секунду и не меньше 50 - дальше. Александр Иванович полностью прав, не указано, какая технология, хоть мобильная, хоть фиксированная – неважно как.

А это последний документ, комиссия по терминологии, вот членам, которые есть, Международного союза электросвязи дала определение широкополосного доступа. Ну, мы ждали компромиссное такое, которое устраивало весь мир, все страны, там скорость доступа должна быть не меньше 2 мегабит в секунду. Ну, для справки могу сказать, что раньше было 256 килобит. Ну, вообще анахронизм полный.

Идет развитие сети доступа самым активным образом и оптика в основном уходит туда. Сегодня бум колоссальный в мире на рынке. Волокна нет, оптического кабеля не хватает. Самое страшное – не хватает людей, кто бы его монтировал. Во всем мире не хватает подрядных организаций для строительства волоконно-оптических линий. Я могу сказать, что захлебнулась и Украина. У нас договора по Украине с 240 подрядчиками, нам не хватает подрядчиков для строительства ВОЛС сегодня уже де-факто. Ну, хороших подрядчиков.

Значит, вот тут, к сожалению, не знаю, лазер работает или нет, указка, был доступ на медном кабеле, он еще в мире существует очень высоко. Orange, французский, продает на медном кабеле очень много доступа на ADSL 2 Plus. Потом гибридные сети, где в шкафах ставилась VDSL. Потом G.fast как вершина с последним кусочком на меди, ну, до 100 метров. И последнее – FTTH, FTTB, разные вариации и технологии, которые пошли. В Международном союзе электросвязи стандартизованы все типы волокна. Вот указаны все стандарты. Ну, за последние 25 лет тренд какой?

Ужесточались требования к волокну. Причем это ужесточение шло не от операторов, а от производителей волокна, как только производитель что-то может сделать лучше, чем другие, они тут же пытались увеличить эти стандарты. Мы вот в этом исследовательском периоде, четырехлетнем, изменили систему названия стандартов для оптических кабелей и вообще все пассивной инфраструктуры: и муфты, и соединители, кроссов и так далее. Ну, я уже об этом пожалел, потому что вызвало такую кашу и море вопросов в мире, люди привыкли к одной системе обозначения, мы ввели другую, нам казалось, что мы систематизировали, а это привело к целому ряду вопросов.

Вот перечень всех стандартов по оптическим кабелям, которые есть в Международном союзе электросвязи, эта табличка впервые показывается, я ее сделал специально к этой конференции, так как аналогов пока нет. Тут включены новые стандарты, я о них скажу, оптические кабели для прямой прокладки на поверхность земли, зачем они нужны?

Статус стандартов по волокну. У нас были стандарты Международного союза электросвязи и стандарты МЭК (Международная электротехническая комиссия). Это тоже такой глобальный орган, по стандартизации, используемый во всем мире на всех континентах, и между ними был какой то разнобой. Сейчас удалось все гармонизировать, то есть стандарты МЭК тоже начали называться теми же цифрами: 653, 654, то есть произошла гармонизация обозначений.

Направление стандартизации. В октябре у нас следующее собрание 15 комиссии Международного союза электросвязи, куда двинули стандарты. А стандартизация концевки кабеля в полевых условиях, гибридные кабели оптико-металлические, распределительные боксы на стенах подъездов по технологии GPON и так далее.

Вот эти направления стандартизации я перечислил, но уже нет времени конкретнее говорить. Саплимент, которые мы приняли вот свежие уже в этом исследовательском периоде, в 18-м году, самый интересный 59-й

саплимент, который был организован по инициативе Украины, по надежности волоконно-оптических кабелей, мы говорим оптика, это все новое и так далее. У нас в Украине уже есть кабели 95-96-го года производства, которые лежат на транспортной магистральной сети связи. Мы их покупали по техническим условиям на 20 лет строк службы, они уже 20 лет отработали. То есть вопрос: сколько будут работать эти кабели? И вот эти исследования как раз у меня были сконцентрированы статистические данные со всего мира, такие исследования были проверены, проведены. Мы ориентировались, прежде всего, на механическую надежность, то есть волокна могут лопнуть от каких-то условий, необязательно от старости, и оптическую надежность, то есть не будет увеличения затухания в волокне.

У меня текст этого есть, есть комментарии. Я делал доклады поэтому саплименту, и час и два. Если кого-то заинтересует, смогу рассказать. Ну, так сказать, прогнозы более-менее оптимистичные, то есть кабель будет работать и будет работать и 30 лет, и более, только надо его правильно сделать и правильно проложить.

Внешние шкафы. Тоже была инициатива Украины, я прежде всего вынес информацию по тем предложениям, которые Украина на мировой рынок дала. У нас, вы видите наши канализации, открываете люк и там оптические муфты под горловину. У нас проблема уже сегодня не со свободным местом в каналах кабельных канализаций, а с местом смотровых устройств, некуда муфты прятать. И мы предложили сделать стандарт по шкафам пассивным, кроссы рядом с колодцем. В этом случаи, как бы кросс выполняет функцию нескольких муфт. Это вызвало большой интерес в мире, такой стандарт принят, прошел, он уже существует.

Оконечивание оптического кабеля в полевых условиях. Что такое полевые условия, я сейчас покажу. Вот эти полевые условия, наши подъезды. То есть можно подойти с кабелем к квартире пользователя, одеть оптический разъем и его уже завести в квартиру. Направление стандартизации – это прежде всего миниатюризация, маленькие кабели, маленькие каналы,

маленькие трубки для прокладки кабеля. Прокладка в условиях, когда нет инфраструктуры, нет канализации, где прокладывать оптический кабель, всякие микро, минитраншейные прокладки, прокладка внутри города. Ну, и вот я сделал картинку. Вот это я лично фотографировал в городе Пусан, в Южной Корее, под 5G, когда прокладывалось много волокон. Вы видите, но это еще не худшая картинка. Я мог бы сделать гораздо более худшее, когда висит этих волокон море.

Ну, вот серия рекомендаций по прокладке минитраншейной в городах либо возле бордюрного камня, либо посередине. Особенно любят в Европе двойную разделительную. И каждый раз говорят: "Ну, там же машины не ездят". То есть как это можно пересечь автомобилем двойную разделительную? И между двумя полосками давайте проложим оптический кабель. Ну, у нас можно, наверное, проехать и по разделительной.

Вот трубки, в которые прокладывается кабель, микротрубки. Вот это микромодули, задуваемые в эти трубки. Количество волокон в них может быть очень большое. Дали мы определение, что такое микромодуль, минимодуль и так далее.

А вот это те, да, заканчиваю, те самые кабели, о которых я сказал, для прямой прокладки на поверхность земли. Для чего? Япония, Африка, Соединенные Штаты – наводнения, коллизии и так далее. Ну, вот в Японии тайфун налетел – без связи ж население оставить нельзя, службы оставить нельзя. В этом случае делаются легкие кабели, на поверхность земли прокладываются даже с вертолета или с машины и очень быстро. Вот стандарт американский, такие кабели, на них можно наехать колесом, они должны работать. Вот Японцы дали, японская NTT – это улица после тайфуна. Ну, колодцы у них пластиковые, герметичные, колодец взял и всплыл.

Сейчас наши колодцы не герметичные. Это украинский опыт. Вот прошлой зимой мы с Леонидом Михайловичем, там, искали, кто хозяин этого кабеля, улица Милославская. Ну, порвался кабель.

Вот стандарт приняли свеженький по гибридным кабелям, оптико-медным. Тут есть и кабели пятой категории, и оптика, и жилы дистанционного питания. Это вот направление FTТА (Fiber To The Antenna), чтобы подать сразу электропитание. Это я специально взял из проектов обсуждения стандарта "Fiber To The Antenna". Сейчас стандартизуется оптика front hall, и вы видите - до 15 километров пытаемся всадить. И back hall. И там, и там оптика.

То есть сейчас одним из драйверов стандартизации инфраструктуры оптической, вот это я взял прямо из докладов, дискуссий по 5G. Вы видите, что обсуждается, где порваться оптический кабель может, как чистить оптические разъемы и так далее. Это обсуждение на 5G. Идет детектирование попадания влаги в муфты для повышения надежности и такой стандарт приняли. Пока мы для "поновских" сетей считаем, что не больше двух распределений, двухступенчатое распределение трехступенчатое в стандарт не включили. Я могу долго рассказывать почему? Идет стандартизация волокон и кабелей внутри квартир. Это целое новое направление optical home . Вот я хотел показать эти волокна, китайцы были инициаторами, так они просят стандарт отдельно для квартир, которые уже сделали ремонты и отдельно для квартир, где еще будет ремонт, и это разные типы кабелей. Образцы волокон кабелей для внутриквартирных таких сетей у меня есть, я вам покажу, производство компании 3М, они целую технологию сделали.

И вот последнее, что я хотел рассказать. Паутинообразные кабели. Для того чтобы сделать при минимальном размере кабеля максимальную плотность, как можно больше волокон, в ленточке волокна скрепляют в отдельных местах, в результате эту ленточку на 12 волокон можно скрутить в трубочку и сделать вот такое паутинообразный кабель с минимальными размерами. Вот это достижение мы его еще не стандартизовали, но он в стадии рассмотрения. Вот это я привел японские кабели и 200-микронные

волокна. Сейчас у нас по стандарту волокно 250 микрон считается, что это много, жалко, места не хватает, давайте делать 200-микронные.

Ну, и последнее, в одном волокне много сердцевин. Мы еще не стандартизовали такие волокна, "Фуджикура" выбросила на рынок сварочные аппараты, которые сваривают до семи сердцевин в одном волокне с очень маленькими потерями не хуже, чем обычное волокно.

И последнее. Я одну фразу только скажу, больше, наверное, для Александра Ивановича, Украине рано посыпать голову пеплом. У нас сегодня в Украине шесть заводов, которые делают волоконно-оптический кабель, они могут потребности Украины обеспечить несколько раз, причем у нас есть все... ну, все эти заводы новые с современными технологиями. У нас есть "Одескабель", где по отдельным позициям они на экспорт делают больше чем для внутреннего рынка и уже известны они на европейском рынке, и с удовольствием Западная Европа берет эти кабели. Наши заводы используют волокно "Кординга", "Фуджикуры", самые современные передовые технологии. И просто их нужно поддерживать, чтобы внутренний рынок обеспечить для национального производителя.

_____. Спасибо, Виктор

_____. Спасибо за внимание.

_____. Спасибо огромное. (*Оплески*)

Вот это яркий пример, яркий пример, что конференция наша, которая проводится, конференция – это учеба. Согласны со мной? Насколько сегодня высокопрофессиональны все спикеры и вообще все, что здесь происходит.

И, пользуясь случаем, потому что, боюсь, больше слова никто не даст, потому что комитетские слушания идут, я скажу. Мне кое-кто из коллег, не буду фамилию называть, сказал: "Зачем вы готовите такие презентации? Это

долго". Да, это долго. Но я скажу, это на самом деле профессионально и это учеба. И это есть польза, это обмен опытом.

Пожалуйста, 5 минут, Иван Иванович.

(Загальна дискусія)

_____ может под своим логотипом разместить логотип ITU.

_____. Шановні колеги, добрий день. Всі ми звикли до такого виразу як "технологічна нейтральність". А я в своїй доповіді оглядовій зроблю, знайомство проведу з мережевим нейтралітетом.

Ну, по-перше, що таке мережевий нейтралітет? Вперше офіційно визначення спробував дати американський юрист Тім Ву, який визначив мережевий нейтралітет як проект мереж. Причому такі мережі, публічні мережі, повинні однаково ставитись до контенту, до сайту, до платформи і повинні забезпечити передачу будь-якої форми інформації і її додатками. Якщо подивитись і почитати язиком сьогодні, бачите, знизу 4 пункти. Майже, от то, що сказано там, сьогодні воно читається отаким чином.

Характеризується трьома аспектами: нейтралітет технічний, економічний і недискримінаційний. Що з цього питання робиться в Європі загальноєвропейським регулятором? З 2009 року почалося визначення цілей, напрямків роботи з цього питання. Було проведено ряд досліджень, початок вирішення і, в кінці-кінців, в 2015 році був виданий Регламент Євросоюзу з цього питання, це... він встановлює інструменти щодо доступу до відкритого Інтернету. Загальні правила забезпечення рівного та не дискримінаційного ставлення до трафіку при наданні послуг доступу до мережі Інтернет та пов'язаних з цим правом кінцевих споживачів. Повністю до нашої теми, сьогодні, дискусії має відношення. Цілі читати не буду, читаєте самі.

Чотири блока формують ці правила. Відкрите та сумісне для всіх достатків Інтернет-доступ, розумне управління трафіком, спеціалізовані

послуги-сервіси і прозорість. Коротко про кожний, скажу чи читайте самі, бо час в мене обмежений. Оті чотири пункти, що були попереду, вони, тут, розкриваються більш детально.

Ініціатива з цього питання. Значить, були підготовленні ряд звітів щодо прозорості, проблем конкуренції, якості послуг, питання те, що піднімав шановний колега, якість тут не забута, якість тут присутня. І, крім того, було дослідження щодо оцінки мережевого нейтралітету споживачами. Як же його оцінити, що він є чи немає, і його характеристики? Ну і досвід регулювання цього питання в Чилі, Індії та США. Всі ці ссилки гіперактивні, можете взяти презентацію і ознайомитись з результатами. Які заходи вжив? Встановив методологію регуляторної оцінки, мережевий нейтралітет з фальсифікацією вимірювань, звіти, аналіз звітів регуляторних органів національних і вивчення їх же практики.

Що для нас цікаво? Ну, от, стислий огляд методології, зверніть увагу на те, що з права... так, перепрошую

_____ (Не чути)

_____. Так ви ж мене обмежили. Дивіться, да, оце швидкість, затримка та втрата пакетів. Це сто відсоткова якість або не якість, залежить від результатів доступу до Інтернету. Якщо дивитись на цей пункт, то напевно сказати, що минулого року Національна комісія реалізувала вимоги європейського стандарту технічного. Він прийнятий у нас методом обкладинки. А на наступний рік, 2019, вже знову закладені кошти для його перекладу. І там є всі параметри і порядки вимірів для мобільного інтернету, фіксованого і таке інше.

Передбачається розробка програмного забезпечення і створення довідкової системи та веб-порталів.

На національному рівні, всі регулятори, які входять в Євросоюз, підтримують цю пропозицію, цей регламент. І з врахуванням національних відмінностей його вирішують.

На сьогоднішній день тендерна документація готова. Процедура закупівлі проведена у визначенні переможця. Починається робота щодо розробки програмного забезпечення. І впровадження заплановано на IV квартал 19-го року. Євросоюз запрошує в тому числі і всі країни СНГ користуватися цим продуктом, який вони розроблять.

Тут аналіз, що ж зроблено регуляторними органами. Но, основне, всі вони здійснюють моніторинг комерційних та технічних умов пов'язаних з наданням послуги доступу до Інтернету. Вони ідентифікують випадки застосування комерційної практики. Ну, рейтинг. Практика управління трафіком, на жаль, не дуже розповсюджена.

16 органів підготовлено національній специфікації. Швидкість мінімальна, доступна, максимальна. Вимоги до операторів про включення значень швидкості передавання-приймання до договорів, те, що у нас також зроблено, ми внесли в певні документи такі вимоги. Всі вони відслідковують скарги споживачів з цього питання. І всі вони впровадили механізм контролю якості послуг. Ну, моніторинг як правило.

Що кажуть міжнародні експерти. Що кількість країн, які ініціюють мережевий нейтралітет, зростає, з урахуванням національного, економічного, політичного, соціального контексту. Встановлений мінімальний набір вимог, це загальний для більшості країн, відсутність блокування, прозорість, обґрунтованого управління трафіком та вимоги до якості. Знову ж якість. Якість. Ну, деякі відмінності в підходах.

І є там певні проблеми, які пов'язані з захистом від спаму, батьківський контроль, блокування незаконного контенту тощо.

Загальні висновки. Питання мережевого нейтралітету, взаємозв'язаність якості з захистом прав споживачів і з формуванням рівних умов здійснення діяльності. Відбувається подача дослідження впливу на

розвиток ринку міжнародного... мережевого нейтралітету на розвиток ринків та нових технологій. Відбувається перегляд підходів національних регуляторних органів і ведеться робота щодо запровадження єдиного зонально-європейського інструменту регуляторної оцінки міжнародного нейтралітету.

_____. Все.

_____. Ні.

Дякую. *(Оплески)*

_____. Дякую, Іван Іванович.

(Оплески)

Програма мінімум, Іване Івановичу, виконано і всі...

Спікер виступить, будь ласка.

ДАНЧЕНКО О.І. Аліна, сказала, що вона залишить мене без обіду, якщо вона ну, несвоєчасно почне... і чомусь я їй вірю.

Я хочу подякувати, дуже класні презентації. Знаєте, що я жалію, що от ніяк не можна на такій зустрічі затягнути хоча б там 10 людей з держорганів. Навіть, ви бачите, ми всіх депутатів запрошували, щоб люди хоча б отримали інформацію по... як воно і що відбувається.

Я дуже швидко, з точки зору роботи комітету, 5 хвилин. Ви знаєте, перше, що наш комітет одноголосно, у вівторок, незважаючи, на величезний тиск і все інше, ми відправили, відхилили 6688 Закон.

Я запрошую з понеділка до робочої групи по створенню альтернативного законопроекту, бо захист простору він повинен бути це... Але я знаю, буде пізніше там дискусія, от. З понеділка ми збираємо робочу групу, у нас вже є люди, представники від Служби безпеки України, від інших спецслужб, і ми в спокійному режимі з вами повинні зробити

правильний, якісний Закон по захисту інформаційного простору нашої держави, бо це важливо.

Ви знаєте, що влітку був зареєстрований Закон про відкриті публічні реєстри. Я дуже надіюсь, що ми зможемо його проголосувати і дамо старт реформі цього реєстрового бардаку, який є у нас в країні. Ми зробили аудит, разом з Агенцією з питань електронного врядування: Олександром Риженком. В результаті цього аудиту було з'ясовано, що близько... в країні працює близько 700 різних реєстрів, які між собою не пов'язані, кошти витрачаються на підтримку. І якщо зробити цю реформу, і зробити через одну шину і все інше, то економія бюджету держави складе 3,5 мільярди гривень на рік.

Тому нам, як комітету, буде потрібна ваша підтримка. Чому? Тому що цей закон ламає корупцію, бо кожне міністерство має свій бюджет... ой, свій реєстр, під цим реєстром створено державне підприємство, яке керує і далі ви розумієте, все це обслуговується коштами.

Значить, у нас є рішення, яким чином вийти із патової ситуації з Законом про електронні комунікації.

Ми над ним вже працюємо. Я погодив це рішення з Андрієм Парубієм, і з ГНЕУ. Тому я думаю, що ми вийдемо з патової ситуації по електронних комунікаціях, яка пов'язана більше з політичними питаннями, хто кого призначає: чи Президент там чи хтось. Ми вирішили це питання не чіпати, тому що ми не отримаємо голосів на правильні речі. І думаю, що за два тижні ми вийдемо на повний пакет законів включаючи той радіочастотний ресурс, який вже всіма відпрацьований, можливо ми його замінимо, щоб оператори не боялися, що між першим і другим читанням там щось буде, то ми вже те, що доопрацювали до другого читання, ми зараз замінимо одним пакетом.

Таким чином, я дуже надіюся, що ми зможемо ще до кінця каденції цього парламенту зробити ці реформи. І звичайно, ми будемо тиснути на Комітет Андрія Кожем'якіна, щоб вони якнайшвидше розглянули законопроект про протидію крадіжками кабелю. Остання версія. Але, на

жаль, я хочу вас проінформувати. Я дійсно, не розумію, що відбувається. В середу комітет Кожем'якіна знову відправив на доопрацювання попередню версію закону.

Тобто у мене таке враження, що Комітет з питань охоронної діяльності допомагає і кришує навіть всіх тих, хто краде кабель у операторів. Ну, логіки, я вам точно можу сказати, я просто не бачу. Тому, вибачте, мабуть прийдеться, Олександр Федієнко знову буде радіти, але якісь забастовки, да, колеса. Тому що ситуація з крадіжками, вона фантастично дурна, величезні кошти, плюс це проблема національної безпеки держави.

Ну, сьогодні ми ще поспілкуємося неформально. З чим би я хотів звернутися. Ще раз подякувати, просто класна... Я би, знаєте, що рекомендував. На наступний рік зробити таке он-лайн дистанційне навчання. Я говорив, наприклад, з ректором КПІ Згуровським, вони б з задоволенням зараз зібрали, як це субота, вони б зібрали би аудиторію, і повірте, оце просто навчання професорське, тому що ви всі практики, а не теоретики, вони були б зацікавлені, і не тільки КПІ, а і всі інші. Тому що це реально, знаєте, таке як дистанційне навчання.

І я дійсно, звертаюся до вас. Можете мене критикувати, не критикувати, цю країну можна змінити через парламентські вибори. Якщо наша галузь не прийме участь активно, в тому числі і не піде особисто до парламенту в наступному скликанні, то і зарплата і все інше буде... Я дійсно... Там важко. Це жах повний. Я в своєму житті ще ніколи так безтолково свій час не витрачав, я вам хочу сказати. Але, якщо не йти до влади, нічого не буде. Тому буду вмовляти кожного. Я зараз не говорю з ким і куди. Я наведу там політичну агітацію. Я говорю про те, що потрібно іти до влади. Просто іти. Якщо всі, хто тут сидять, да, будуть членами Кабінету Міністрів, то повірте, і в кіберполіції менше питань буде і у вас у всіх.

Гарного дня.

Ну, і побачимося.

_____. (Не чути)

ДАНЧЕНКО О.І. Звичайно, звичайно.

_____. Компот мой уже ушел.

_____. Я думаю, що... перепрошую. Я думаю, що для всіх тут присутніх компанія "Гарант Україна", саме Чернігівська область, от трішечки не доїхали до нашого регіону, але ми займаємося саме по селам, ну, надаємо доступ до Інтернету. І я хотів би, щоб Верховна Рада звернула увагу і Комітет з питань інформатизації попрацював з іншим комітетом з питань енергетики.

Справа в тому, що енергетики, тобто маються на увазі обленерго, проводять, ну, знаєте, неоднакову політику щодо доступу до своїх комунікацій, тобто до опор освітлення. І тому є от саме нерівний підхід отримується. В різних областях різні ціни.

От на сьогоднішній день була така ситуація, я зараз скажу, щоб для прикладу, доступ до своїх комунікацій, тобто до опор, було як доступ до об'єкта. Об'єктом вважалася підстанція і навколо неї опори, які до цієї підстанції підключені. З тих пір як появилася інша методика врегулювання ціни за оренду опор, вони зробили що? Як кажуть, потрібно "стригти" разово. Вони взяли і зробили інвентаризацію і зробили кожну лінію, тобто окремо. І так в них підстанція і від неї відходить 10 ліній, кожна лінія по 2300. Раніше була підстанція вся з лініями, технічні умови коштували 2300.

Зверніть, будь ласка, на це увагу, якщо можна. Попрацюйте за комітетом енергетики. Дякую.

ДАНЧЕНКО О.І. Дивіться, це не питання комітету енергетики і вже це не питання парламенту, але, на жаль, на жаль, я вимушений продовжувати цим займатися. В нас де-факто, я не хочу хвалитися, але де-факто Комітет

Верховної Ради з питань інформатизації та зв'язку виконує роль міністерства, якого не існує.

Значить, ми вже... це зараз Кабінет Міністрів. Але, на жаль, всі, хто тут сидить, знають, що, на жаль, Кабінет Міністрів нічого для цього не робить. Ми самостійно всі це робимо: Олександр Федієнко, Леонід Михайлович Ошеров, оператори. Всі питання, там НДС, да, зараз знову будемо по радіочастотному збору, уже заколебало це, чесно говорю. Кожний новий міністр фінансів, він намагається обідрати, обікрасти цю дійну корову як телекомунікаційна галузь.

Значить, я вам що хочу сказати, що це питання зараз в Кабінеті Міністрів, воно на фінальній стадії, правила вже прийняті, затверджені. Тому не потрібно. Правила вже затверджені. Зараз методика, наскільки я знаю, там 2 тижні максимум вона повинна вийти. Після цього ви будете, ну...

_____. *(Не чути)*

ДАНЧЕНКО О.І. Ким заблоковано? Регуляторкою? Ну, в мене поки такої інформації немає. Ну, тоді шини знову. Ну, а що робити?

_____. *(Не чути)*

ДАНЧЕНКО О.І. Давайте ми в понеділок, я наберу Ксенію, і ми ...

_____. *(Не чути)*

_____. Це до Міністерства енергетики треба звертатися. Вони повністю проігнорували все, що ми напрацьовували разом з ними і зробили так як їм вигідно.

_____. Да. *(Не чути)*

ДАНЧЕНКО О.І. Саша, ну от ти следующий министр энергетики. Вот ты будешь помогать тогда. Ну, а как по-другому? Ну, нет других решений. Я понял. У меня большая просьба, Саша.

Леонид Михайлович, тогда Старинцу дайте в рамках комітетських, якраз, слухань. Зробіть рішення знову звернутися зараз або... дайте точну інформацію, де вона застрягла, що змінили і що... Добре? І ми тоді... Олександр Георгійович, з понеділка, тоді одразу запустіть.

_____ . Можна ще озвучити прохання від громадської ради при Національній раді України з питань телебачення, радіомовлення. У липні були кабінетом міністрів Ради Європи прийнято документ, рекомендації про захист прав дитини у цифровому середовищі, і там, якраз розглядається доступ до сучасних технологій, до мережі Інтернет, саме з точки зору, що це права дитини, ну, як права дитини. Чи можливо провести спільний круглий стіл Комітету з питань свободи слова інформаційної політики, свободи слова і спільно з Національною радою саме з цих питань розглянути цей комітет. Принаймні, один член Національної ради, як би зараз... Ольга Герасимюк вона за, і теж приєднується до цього прохання.

ДАНЧЕНКО О.І. Ні, ну давайте...

_____ . Це базовий, це базовий...

ДАНЧЕНКО О.І. Давай, ми включимо зараз це в рішення комітету як пропозицію. Тобто ми готові проводити, там, на базі нашого комітету чи Вікі Сюмар... Можна компанію "Гарант", а можете оцю ситуацію написати, там, і через асоціацію, наприклад, нам надати, ну, те, що ви зараз голосно сказали, добре? Дякую.

_____. (Не чути)

ДАНЧЕНКО О.І Ну, мені надо це, знаєш, як приклади, щоб воно, це було, бо це буде...

_____.(Не чути)... Я перепрошую, дивіться, там, всього одна буде поправка і є закон, зараз, про доступ до об'єктів енергетики. В цей закон достатньо включити лише одне: "Визначення поняття об'єкту" і все. І все стане на свої місця, і все воно запрацює як того потрібно.

ДАНЧЕНКО О.І Я 4 роки назад також думав, що я прийду і однією лівою ногою ,тут, реформи зроблю. Тому, знаєте... не так воно повірте...

_____. (Не чути)

ДАНЧЕНКО О.І Ні, ні, ви дійсно приходьте і ... ми інформацію цю... давайте. Да, я хочу сказати... і подякувати всім і запевнити Леоніда Михайловича, що комітетські слухання пройшли, тому не хвилюйтесь.

_____. Коллеги, я хочу сказать огромное спасибо всем спикерам, которые, на самом деле, по серьезному готовились. Александр Михайлович, особенно вам. Вы на протяжении нескольких месяцев контактировали ми с вами, вы готовили, и не просто теоретически, а вы практически готовили, и та инициатива, которую вы проявили, я считаю, ну, она полезна будет для всех. И здесь много присутствуют государственных структур, которые поймут, что если захотеть проводить исследования для того, чтобы, на самом деле, в стране заработал широкополосный доступ, то это можно сделать и причем своими силами.

Поэтому всем огромное спасибо. Я думаю, мы все на правильном пути. Александр Иванович, вам тоже огромное спасибо, что вы выдержали вот этот тиск, 4 часа, по-моему, или 3. Все.

ДАНЧЕНКО О.І ... Никто не орет, не бегают с вилами, и как-то лица умные у всех, поэтому для меня это просто в кайф, я вам честно хочу сказать. Спасибо всем большое. *(Оплески)*

_____. Коллеги, перерыв 10 минут, и начинается секция "Безопасность в цифровую эпоху". Спасибо.